

II SA/Ke 656/22 - Wyrok

Data orzeczenia	2023-03-14
Data wpływu	2022-12-19
Sąd	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach
Sędziowie	Dorota Pędziwilk-Moskal Jacek Kuza Renata Detka /przewodniczący sprawozdawca/
Symbol z opisem	6150 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego 6391 Skargi na uchwały rady gminy w przedmiocie ... (art. 100 i 101a ustawy o samorządzie gminnym)
Hasła tematyczne	Zagospodarowanie przestrzenne
Skarżony organ	Rada Gminy
Treść wyniku	Stwierdzono nieważność uchwały w części
Powołane przepisy	Dz.U. 2023 nr 0 poz 259; art. 147 par. 1; Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi - t.j. Dz.U. 2023 nr 0 poz 40; art. 101 ust. 1; Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - t.j. Dz.U. 2022 nr 0 poz 503; art. 9 ust. 4, art. 20 ust. 1, art. 11, art. 17, art. 33, art. 15 ust. 1, art. 28; Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j.) Dz.U. 2025 nr 0 poz 2625; art. 573, art. 565 ust. 3; Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j.) Dz.U. 2017 nr 0 poz 1121; art. 120 ust. 1 i 2; Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - tekst jedn. Dz.U. 2022 nr 0 poz 2556; art. 153 ust. 1-3; Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - t.j. Dz.U. 2022 nr 0 poz 2519; art. 5 ust. 1 pkt 2; Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j.)

Tezy

Brak realizacji przez gminę obowiązku aktualizacji Studium, wynikającego z art. 33 u.p.z.p. i związanego ze zmianą regulacji ustawowych mających wpływ na treść Studium, nie może bowiem uzasadniać umieszczenia w planie miejscowym takich postanowień, które wprawdzie uwzględniają ustalenia tego Studium i w tym znaczeniu ich nie naruszają, ale pozostają w sprzeczności z przepisami odrębnymi obowiązującymi w dacie uchwalenia Planu. Skoro więc w aktualnym porządku prawnym nie ma regulacji, które zakazywałyby lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji, to nie było podstaw do wprowadzenia tego rodzaju zakazu w zaskarżonej uchwale tylko dlatego, że przewidywało go Studium, które mimo zmiany stanu prawnego nie zostało uaktualnione.

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w składzie następującym: Przewodniczący Sędzia WSA Renata Detka (spr.) Sędziowie Sędzia WSA Dorota Pędziwilk-Moskal Sędzia WSA Jacek Kuza Protokolant Starszy inspektor sądowy Urszula Opara po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2023 r. sprawy ze skargi M. D. na uchwałę Rady Gminy Górno z dnia 31 maja 2022 r. nr XLIV/433/2022 w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego I. stwierdza nieważność § 15 pkt 5 lit. b) zaskarżonej uchwały w zakresie, w jakim nie dopuszcza lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na działce oznaczonej nr [...] obręb [...] w S. gmina G.; II. zasądza od Gminy Górno na rzecz M. D. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Uzasadnienie

W dniu 31 maja 2022 r. Rada Gminy Górno podjęła uchwałę nr XXVI/433/2022 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno "Skorzeszyce", zwaną dalej Planem.

Podstawę uchwały stanowiły art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r.

o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z § 15 pkt 5 uchwały, w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy

i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się - w zakresie odprowadzania ścieków:

- a) odprowadzanie ścieków gminną siecią kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków w miejscowości Skorzeszyce,
- b) dopuszczenie lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków z wyłączeniem obszaru położonego w granicach aglomeracji Skorzeszyce, oznaczonej na rysunku planu,
- c) do czasu podłączenia do gminnej sieci kanalizacyjnej lub realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków dopuszcza się odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych,
- d) zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód i gleby.

W złożonej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skardze M. D. zarzuciła powyższej uchwale rażące naruszenie prawa:

- art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- art. 14 ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- art. 140 Kodeksu cywilnego,
- art. 32 i art. 74 Konstytucji RP.

Skarżąca wniosła o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości bądź w części, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania sądowego.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że w związku z budową domu jednorodzinnego na działce nr [...] w S. , której jest właścicielem, złożyła do Starostwa Powiatowego w Kielcach zgłoszenie zamiaru budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na tej nieruchomości. W odpowiedzi otrzymała decyzję wnoszącą sprzeciw, gdyż inwestycja narusza ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym zaskarżona uchwała narusza jej interes prawny.

Przywołując treść art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach M. D. podniosła, że zapis § 15 ust. 5 pkt b Planu ogranicza właściciela nieruchomości położonej w "aglomeracji Skorzeszyce" do wybudowania zbiornika bezodpływowego bez możliwości wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków. Zgodnie z powyższym przepisem ustawowym, gdy brak jest technicznych lub ekonomicznie nieuzasadnionych możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej, właściciele mają obowiązek wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków – przysługuje im zatem prawo wyboru w tym zakresie. W

utrwalonej linii orzeczniczej sądów administracyjnych istnieje pogląd, iż postanowienia planu miejscowego dopuszczające gromadzenie ścieków jedynie w zbiornikach bezodpływowych są niedopuszczalne, gdyż stoją w sprzeczności z aktem wyższego rzędu – rangi ustawy (wyrok o sygn. akt II SA/Gd 49/10).

Skarżąca wskazała, że ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawierające ograniczenia w zakresie określonego w art. 140 Kodeksu cywilnego władztwa nad gruntem, nie mogą być interpretowane przez organ w sposób rozszerzający. Plan, jako podjęty w ramach upoważnienia ustawowego udzielonego gminie do tworzenia aktów prawa miejscowego, musi respektować postanowienia aktów prawnych wyższego rzędu.

Skarżąca wyjaśniła, że przedmiotem jej zgłoszenia do Starostwa Powiatowego w Kielcach była w pełni biologiczna, hybrydowa oczyszczalnia ścieków, która odpowiada najwyższym wymaganiom stawianym przez Europejską Normę EN 12566-3 z oznakowaniem CE w zakresie sprawności oczyszczania, wodoszczelności, stabilności i wytrzymałości.

W ocenie skarżącej jedyną przesłanką, która skłoniła gminę do narzucania budowy szamb zamiast przydomowych oczyszczalni ścieków, jest chęć wypracowania zysku – kosztem głównie mieszkańców. W ten sposób gmina zapewnia sobie stałe comiesięczne źródło dochodów, gdyż odbierane przez wozy asenizacyjne ścieki ze zbiorników na szambo będą zrzucane za odpłatnością. Jest to nie tylko dużo bardziej kosztowne dla mieszkańca, ale również uciążliwe dla środowiska m.in. z tego względu, że wymaga zaangażowania do całego procesu samochodu ciężarowego (cysterny), który wytwarza szkodliwe spaliny.

Skarżąca podniosła, że wprowadzając zaskarżony zapis do uchwały – ograniczający prawa części mieszkańców do wyboru sposobu odprowadzania ścieków - naruszono prawo do równego traktowania wszystkich obywateli. Osoby posiadające nieruchomość poza obszarem aglomeracji Skorzeszyce mają wybór co do sposobu odprowadzenia ścieków, natomiast inwestorzy posiadający nieruchomość w granicach aglomeracji nie mają takiego wyboru.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej oddalenie jako nie mającej uzasadnionych podstaw.

W uzasadnieniu organ podniósł, że w trakcie obowiązywania rozporządzenia Nr 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły, gmina Górnó procedowała oraz uchwaliła studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó (uchwała nr XXX/303/2021 Rady Gminy Górnó z dnia 19 kwietnia 2021 r.).

W dokumencie tym, zgodnie z obowiązującym wówczas ww. rozporządzeniem, w rozdziale II.6.B gospodarka ściekami zawarto zapis "W zakresie gospodarowania ściekami przewiduje się (...): w indywidualnych przypadkach, w szczególności przy zabudowie rozproszonej, dopuszcza się realizację oczyszczalni przydomowych lub gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, z usuwaniem ich taborem asenizacyjnym i transportem do oczyszczalni (przydomowych oczyszczalni ścieków nie dopuszcza się na terenie aglomeracji Cedzyna, Skorzeszyce i Krajno).

Wskazując na art. 15 ust. 1 i art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym organ wyjaśnił, że ustalenia studium są dla gminy wiążące przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i ustalenia tych planów muszą być zgodne ze studium. Zatem pomimo, że nie obowiązuje już rozporządzenie

z 16 stycznia 2014 r., gmina nie mogła zrezygnować z wprowadzonego już na etapie studium zakazu realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji Skorzeszyce.

W ocenie organu, nie jest słusznym zarzut naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który mówi o możliwości realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, ale tylko w przypadku, gdy budowa siedzi kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona. Działka skarżącej została objęta obszarem aglomeracji Skorzeszyce, który to obszar ma docelowo zostać skanalizowany.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 140 Kodeksu cywilnego organ wskazał, że ogólne sformułowanie ujęte w tym przepisie, choć nie wymienia wprost aktów prawa miejscowego, nie może być interpretowane z pominięciem tych aktów, bowiem to właśnie na podstawie ustaw są one tworzone.

W odniesieniu do naruszenia art. 74 Konstytucji RP organ podniósł, że nie można jednoznacznie stwierdzić, czy większy wpływ na środowisko oraz bezpieczeństwo ekologiczne będzie miała realizacja przydomowej oczyszczalni ścieków, czy też jej zakaz, prowadzący w dłuższym okresie do konieczności przyłączenia nieruchomości do kanalizacji sanitarnej.

Co do naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji RP organ zauważył, że przyjęte

w planie zasady wynikają ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a to obowiązuje na obszarze całej gminy. Zasady zagospodarowania przestrzennego są ustalane w sposób spójny dla wszystkich mieszkańców gminy Górnó.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności skargi Sąd zobowiązany był do ustalenia, czy jest ona dopuszczalna. Jak stanowi bowiem art. 58 § 1 pkt 5a ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 259), zwanej dalej p.p.s.a., sąd odrzuca skargę, jeżeli interes prawny lub uprawnienie wnoszącego skargę na uchwałę lub akt, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6, nie zostały naruszone stosownie do wymagań przepisu szczególnego.

Przepisem szczególnym, o jakim mowa wyżej, jest art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (aktualny tekst ustawy - t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40), na którym oparto skargę. Stanowi on, że każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem, podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego.

Bezspornym w sprawie jest, że skarżąca jest właścicielką działki oznaczonej nr [...] położonej w S. . Z akt nadesłanych Sądowi wynika także, że działka ta znajduje się na terenie aglomeracji Skorzeszyce, wyznaczonej uchwałą nr XXVI/249/2020 Rady Gminy Górnó z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Skorzeszyce w gminie Górnó (Dz.Urż.Woj.Święt.2020.4759). Nie było również sporne między stronami, że działka skarżącej nie ma aktualnie możliwości podłączenia do gminnej sieci kanalizacyjnej. Nie ulega zatem wątpliwości, że kwestionowany w skardze przepis § 15 pkt 5 lit. b) Planu, który nie dopuszcza lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków

w aglomeracji Skorzeszyce, dotyczy tej właśnie działki. Tym samym zaskarżona uchwała narusza interes prawny M. D., gdyż ogranicza sposób wykonywania przez nią prawa własności poprzez brak możliwości zrealizowania na nieruchomości oznaczonej nr [...] przydomowej

oczyszczalni ścieków.

Niewątpliwe naruszenie interesu prawnego skarżącej nie powoduje jednak automatycznie uwzględnienia wniesionej przez nią skargi. Istotą planu miejscowego jest bowiem ustalenie przeznaczenia danego terenu (terenów) i w tym znaczeniu

z reguły prowadzi on do ograniczenia prawa własności. Stwierdzenie naruszenia interesu prawnego M. D. otwiera natomiast drogę do merytorycznej oceny zaskarżonej uchwały i zbadania - w ramach kontroli sądowoadministracyjnej – czy w toku procedury planistycznej i w trakcie samego aktu uchwalania Planu doszło do naruszenia obiektywnego porządku prawnego; stwierdzenie powyższego nakłada bowiem na sąd obowiązek uwzględnienia skargi (art. art. 147 § 1 p.p.s.a.).

Dokonując merytorycznej oceny uchwały objętej skargą Sąd uznał, że naruszenie interesu prawnego skarżącej nastąpiło z obrazą przepisów obowiązujących w dacie jego uchwalenia, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności § 15 pkt 5 lit.b) Planu w zakresie dotyczącym działki nr [...].

Jak wynika z odpowiedzi na skargę, głównym powodem zamieszczenia

w Planie przepisu niedopuszczającego lokowania przydomowych oczyszczalni ścieków w granicach aglomeracji Skorzeszyce, była treść art. 9 ust. 4 w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), przytaczanej w dalszym ciągu jako u.p.z.p. Regulacje zawarte w tych przepisach ustanawiają zasadę związania organów gminy ustaleniami studium przy sporządzaniu planów miejscowych oraz obowiązek stwierdzenia przez radę gminy, przed uchwaleniem planu miejscowego, że nie narusza on ustaleń studium.

Uchwałą nr XXX/303/2021 r. z dnia 19 kwietnia 2021 r. Rada Gminy Górno uchwaliła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno. W tekście Studium w pkt I.6.B. Gospodarka ściekami znalazł się zapis, zgodnie z którym na terenach aglomeracji Cedzyna, Skorzeszyce i Krajno nie dopuszcza się przydomowych oczyszczalni ścieków. Wprowadzając taką regulację Rada Gminy Górno uwzględniła przepisy obowiązującego wówczas (tj. w dacie uchwalania Studium) rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (Dz.Urz.Woj.Lubel. z 2014 r. poz. 262; zm.: Lubel. z 2017 r. poz. 3921). W § 17 pkt 2 lit. b) rozporządzenie to wprowadzało ograniczenia w korzystaniu z wód, polegające na zakazie wprowadzania do ziemi ścieków, z wyłączeniem wód opadowych i roztopowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c ustawy Prawo wodne, na obszarze aglomeracji, o których mowa w art. 43 tej ustawy. Rozporządzenie wydane zostało na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 120 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1121 z późn. zm.) i było aktem prawa miejscowego, a więc obowiązywało na terenie regionu wodnego Górnej Wisły, w granicach którego położona była miejscowość Skorzeszyce. W oparciu o art. 43 ust. 2a tej ustawy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę nr X/170/15 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Skorzeszyce, która obowiązywała do 31 grudnia 2020 r. i w związku ze zmianą stanu prawnego została zastąpiona opisaną wyżej uchwałą nr XXVI/249/2020 Rady Gminy Górno z dnia 15 grudnia 2020 r.

Nie ulega wątpliwości, że uchwalając 19 kwietnia 2021 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno, Rada Gminy związana była przepisami obowiązującego w tej dacie rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r. Zapis zawarty w pkt I.6.B. Gospodarka

odpadami przenosił do Studium zakaz realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji Skorzeszyce, wynikający z tego rozporządzenia.

W chwili uchwalania Studium wiadomym już jednak było, że zakres czasowy obowiązywania rozporządzenia z dnia 16 stycznia 2014 r. jest ograniczony.

1 stycznia 2018 r. weszła bowiem w życie ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.), która w art. 573 uchyliła ustawę z dnia 18 lipca 2001 r., na podstawie której wydane zostało przywołane wyżej rozporządzenie, a w art. 565 ust. 3 tej ustawy znalazł się przepis, zgodnie z którym dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 120 ust. 1 uchylanej ustawy Prawo wodne zachowują moc nie dłużej niż do dnia 22 grudnia 2021 r. i mogą być zmieniane. Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r., będące prawną podstawą wprowadzenia do Studium zakazu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie m.in. aglomeracji Skorzeszyce, przestało zatem obowiązywać od 23 grudnia 2021 r. W jego miejsce nie został wydany żaden akt ustalający warunki korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły, gdyż Prawo wodne z 20 lipca 2017 r. nie zawierało delegacji ustawowej, będącej odpowiednikiem art. 120 ust. 1 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Potwierdza to pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 13 grudnia 2022 r. znajdujące się w aktach sprawy. Ponadto zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy Prawo wodne nie ma już regionu wodnego Górnej Wisły, a regiony na obszarze dorzecza Wisły wymienione zostały w art. 13 ust. 2 pkt 1 tej ustawy. Zarówno w ustawie Prawo wodne, jak i w rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy nie ma także przepisu, który - tak jak w przypadku rozporządzenia z dnia 16 stycznia 2014 r., wydanego na podstawie delegacji zawartej w ustawie już nieobowiązującej – przewidywałby zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji.

Na podstawie upoważnienia z art. 99 ust. 1 ustawy Prawo wodne, wydane zostało natomiast rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311). Rozporządzenie to weszło w życie 16 lipca 2019 r., ale z uwagi na treść przywołanego wyżej art. 565 ust. 3 ustawy, na obszarach aglomeracji, w tym aglomeracji Skorzeszyce, zaczęło obowiązywać od 23 grudnia 2021 r. W § 11 ust. 4 i 5 tego rozporządzenia określone zostały warunki, na jakich ścieki z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego mogą być wprowadzane do ziemi w zależności od tego, czy znajduje się ono poza aglomeracją czy też w granicach aglomeracji. Stosownie do § 11 ust. 5, ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego w aglomeracji, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) ich ilość nie przekracza łącznie 5,0 m³ na dobę;
- 2) nie przekraczają najwyższych dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających właściwych dla RLM aglomeracji, na obszarze której zlokalizowane jest gospodarstwo, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 3) miejsce ich wprowadzania do ziemi jest oddzielone warstwą gruntu

o miąższości co najmniej 1,5 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

Ponadto z innych przepisów wynika, że oczyszczalnie ścieków

o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód, wymagają zgłoszenia właściwemu organowi ochrony środowiska (art. 153 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm. w zw. z § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia - t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1510). Oczyszczalnie ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę wymagają także zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej (art. 29 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane - t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.).

W dacie uchwalania Planu, obowiązujące na obszarze gminy Górnio Studium – w zakresie ustanowionego tam faktycznie zakazu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji Skorzeszyce – utraciło aktualność. Na skutek zmiany stanu prawnego tj. uchylecia poprzednio obowiązującej ustawy Prawo wodne, w oparciu o którą wydane zostało rozporządzenie z dnia 16 stycznia 2014 r., odpadła podstawa prawna do utrzymywania w Studium zapisu, który nie dopuszcza lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji.

Przepisy art. 32 u.p.z.p. nakładają na organ wykonawczy gminy (wójta, burmistrza albo prezydenta miasta) obowiązek przeprowadzania ocen i analiz

w zakresie konieczności aktualizacji studium i planów miejscowych. Z treści art. 33 u.p.z.p. wynika natomiast konieczność zmiany studium lub planu miejscowego, jeżeli nastąpiła zmiana ustawowa mająca wpływ na treść postanowień znajdujących się

w tych aktach. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, jeżeli w wyniku zmiany ustaw zachodzi konieczność zmiany studium lub planu miejscowego, czynności, o których mowa w art. 11 i 17, wykonuje się odpowiednio w zakresie niezbędnym do dokonania tych zmian. Regulacje zawarte w art. 11 i 17 u.p.z.p. dotyczą procedury planistycznej przy uchwalaniu studium (art. 11) i planu miejscowego (art. 17).

W ocenie Sądu, w stanie faktycznym kontrolowanej sprawy, przed uchwaleniem zaskarżonego Planu zachodziła konieczność zmiany Studium obowiązującego na terenie gminy Górnio, o jakiej mowa w art. 33 u.p.z.p., w zakresie dostosowania do aktualnych przepisów tych postanowień Studium, które wprowadzały zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji, znajdujących się w tej Gminie. Konieczność ta wynikała ze zmiany stanu prawnego, a w szczególności związana była z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne i utratą mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 16 stycznia 2014 r., z którego zakaz ten był wywodzony. Stanowisko takie wzmacnia dodatkowo treść art. 15 ust. 1 u.p.z.p., który nakazuje, aby projekt planu, a tym samym także finalna treść jego postanowień uchwalonych przez radę gminy, był zgodny z przepisami odrębnymi. Do przepisów tych zalicza się zarówno powołany wyżej § 11 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, jak i art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.).

Zgodnie z tym przepisem, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku

gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. W orzecznictwie wyrażony został pogląd, który sąd orzekający w tej sprawie podziela, że właściciel nieruchomości ma obowiązek jej wyposażenia w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków zarówno w sytuacji, gdy budowa kanalizacji nie jest uzasadniona, jak i w sytuacji, gdy jest ona uzasadniona, ale sieć taka nie została jeszcze zrealizowana (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 9.11.2021 r., II SA/OI 714/21, LEX nr 3279100).

Z zacytowanego przepisu wynika zatem prawo właściciela do zastosowania jednego z dwóch przewidzianych w ustawie rozwiązań odprowadzania ścieków bytowych z nieruchomości w sytuacji, gdy nie ma możliwości przyłączenia jej do sieci kanalizacyjnej. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w sprawie. Wybór jednego

z tych rozwiązań należy do właściciela nieruchomości. Ustanowionego w ustawie prawa wyboru nie może pozbawiać akt niższej rangi, taki jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza gdy nie ma przepisów odrębnych, które narzucałyby właścicielowi nieruchomości odprowadzanie ścieków tylko do szczelnego szamba z wyłączeniem przydomowej oczyszczalni ścieków.

W trakcie uchwalania Planu objętego skargą Gmina Górno niewątpliwie stanęła wobec konfliktu dwóch zasad obowiązujących w procedurze planistycznej: z jednej strony - związania ustaleniami obowiązującego studium i nienaruszania jego postanowień (art. 9 ust. 4 w zw. z art. 20 ust.1 u.p.z.p.), zaś z drugiej – uchwalenia planu miejscowego w zgodzie z przepisami odrębnymi wymienionym wyżej (art. 15 ust. 1 u.p.z.p.). W ocenie Sądu, rozwiązania konfliktu tych norm należy poszukiwać

w treści art. 32 i 33 u.p.z.p. Brak realizacji przez gminę obowiązku aktualizacji Studium, wynikającego z art. 33 u.p.z.p. i zwiazanego ze zmianą regulacji ustawowych mających wpływ na treść Studium, nie może bowiem uzasadniać umieszczenia w planie miejscowym takich postanowień, które wprawdzie uwzględniają ustalenia tego Studium i w tym znaczeniu ich nie naruszają, ale pozostają w sprzeczności z przepisami odrębnymi obowiązującymi w dacie uchwalenia Planu. Skoro więc w aktualnym porządku prawnym nie ma regulacji, które zakazywałyby lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze aglomeracji, to nie było podstaw do wprowadzenia tego rodzaju zakazu w zaskarżonej uchwale tylko dlatego, że przewidywało go Studium, które mimo zmiany stanu prawnego nie zostało uaktualnione.

W sprawie doszło zatem do istotnego naruszenia art. 15 ust. 1 u.p.z.p. i zawartej w tym przepisie zasady zgodności planu miejscowego z przepisami odrębnymi. Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 147 § 1 p.p.s.a. w zw. z art. 28 u.p.z.p. stwierdził nieważność uchwały objętej skargą w zaskarżonej części, która dotyczyła § 15 pkt 5 lit. b) Planu w zakresie, w jakim przepis ten nie dopuszcza lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na działce stanowiącej własność skarżącej, oznaczonej nr [...] w S. .

Orzeczenie o kosztach postępowania sądowego znajduje oparcie w art. 200

w zw. z art. 205 § 1 p.p.s.a. Na zasądzone koszty składa się uiszczony wpis od skargi.